

ДУГЫС ТУ

«С В Е Т Л Я И П У Т Ъ»
ВКП(б) Комі Обкомлән, Комі Авт. Обл. Исполкомлән да Обпрофсоветлән газет

ГАЗЕТЛӘН ДОНЫС:

	1 тбл.	6 тбл.	Во
Учреждениләр да организациялар	1-25	7-50	15 ш.
Гражданалар	65	3-75	7-5.
Үзгәртәсе доныс 30 ур посы гилдә строгамо Газетсә почә сүдәнн Редакциямо векыда, либә пиәмә новаданлар пир.			

РЕДАКЦИЈАЛӘН АДРЕС:

СЫТЫТКАР, Вадорыв улч. 41 №
Телефон 50 № г. Сытыткар, Набережная, 41

Тижәс газетә колә тижәс бтар метбокас,
мича. Кырымантә тижәс оз виданна.

ПЕТӨ 12-d ВО,

бид дун, субботаҗас да правый
көб лунҗасо кыңи.

№ 209 (2246)

Воторник, октабр 29 лун, 1929 во.

№ 209 (2246)

10 во Комі Комсомоллы.

Талун тырө 10 во Комі Комсомол чужомган. Тажә канас комсомол бид ужын медвозын, вөли јон отсаымын партијалән.

Војдөр, гражданскөј војна мунгөн, комсомол медбур вын-сө вөли сөталө фронт вылө, сөвет власт дорјөм вылө. Гражданскөј војна бөрын комсомол сөдлөмгән кутчигө војна дырји ксөбм овмөс кылөдан ужө, нудөдө уж өктөс сөтсализм нога туж вылө вуждөдм куҗа. Луныс лун содө комсомоллән төдчанлуныс сөтсализм течөмын.

Бөрја војнас комсомоллән ем ыждө достижениләр. Сижө војмөстчөмөн мунис культпоход, мунө сөтсализмскөј ордјы-сөм, урожај лептөм вөсна похөд.

Уна со, уна сурс комсомолчјас ужалөны колхозјасын, коммунајасын. Уна со комсомолчјас ужалөны медга ответствениләр участокјасын сөветскөј, да көҗајствениләр ужын.

Соді бұра і лыдыс комсомоллән. Оні организатсияс лыдысө нөл сурс да жын том војтыр, луныс лун организатсия јонмө, составыс бурмө.

Ферт, бурторјаскөд емөс і нелучкјас. Еща-на кыскөма комсомолө робочөј да батрајас том јөзөс, көн сурө ужыс комсомоллән бөрө-на колтчө-өнја сөтсализмскөј строителствоыс. Овлывлөны-на классөвөј виҗ веҗдөдлөмјас, классөвөј врагкөд јитчөм, вескыдыв ке-

жөм ужын. Колө бөрө і политика велөдөм.

дасөтикөд воө пырөгөн, кор вывти паскыда нудөдө сөтсализм течөм, чорыда мунө классөвөј тыш өктын дај карын, нөшта-на гырысжык моҗас сөвтөны комі комсомол возын. Колө јонмөдны комсомол радјас-сө, ыждөдны пролетарскөј јадросө выл шленјасөс робочөјјас да батрајас пөвсыс кыскөмөн, напын ужсө бурмөдөмөн.

Колө комсомоллы паскыда кутчөны сөтсализмскөј строителствоө, когаыны овмөс кылөдан вит вога план олмө нудөдөм вөсна, вөрлеҗан заданнө 100% тыртны дај панјыны-на нөшта, кылөдны комсомоллыс бојеспособностсө вөрлеҗан ужын. Јешдө паскыджыка паскөдны сөтсализмскөј ордјысөм да кыскыны ордјысөмас унжык том јөзөс.

Колө јонжыка велөдны да выфвинитны быдгама уж вылө том јөзөс. Бид комсомолчелы, бид активистлы јонжыка ковмас кутчөны теорја велөдөмө, бурмөдны асыс политическөј образованнөсө.

Пөвтөг аскритика паскөдөмөн, чорыда вескыдыв ужын кежөмкөд воҗасөмкөд, чорыда классөвөј виҗ нудөдөмөн, большевик партија вескөдлөмөн Комі Комсомол дасөтикөд во вылө мунас выл венөмјаслаң, нудөдас олмө сы возын сулалан став моҗассө.

Гөсьеч да вөвостөчнөј армиялы.

Мөскуа. Осөвәхимлән префидиум мөдөдө октабрса правыйк кеҗлө дальневосточнөј армиялы кымынө вагон гөсьеч 50 сурс шаҗу дон.

Вөтлыны кооператив аппаратјасы кулақјасө.

Мөскуа. Центросојузлән правленнө шөктис кооперативнөј организатсиясы октабр 15 луннөҗ чөвтны кооперативјас аппаратыс кулақјасө, купенјасөс да сөм лотажтыјасөс. Јанвар 1 лун кеҗлө потребшествојаслы колө чукөртны пајевөј вэносјас став озар крестьянлыс, оз-кө кутны сетны, примитны мерајас; дугдыны налы тырмытөм төварјас сетөмыс да мукөд ногөн. Сөҗө кулақјаскө оз сөдјтны вөсударствөлы лшалан һансө, һе сетны налы кооперативыс некуҗсөм төвар да јуөртны сы јылыс матыса кооперативјасөс, мед сені шөц һинөм налы оз вузавны.

Кыҗ чукөртөм.

Новосөбирск. Сбурын октабр төлысга витөд прөдидневканас заготовитөма 10 сурс тонна һан, либө 131% прөдидневнөј заданнө сөртиыс. Сөҗө 25 лундөн октабрын чукөртөм 69% октабр төлысга э...

СССР-са робочелјас чуксалөны орајыны германјаса робочелјасө.

БЕРЛҢ. «Роте Фане»-ын јөзөдөны орајыны чукөстөмјасөс лөнгинградса завод «Треугольни» лыс, (чукөстис берлинса химическөј завод Лојныс) да харковса електрическөј заводлыс, (чукөстис германјаса завод «Всеобщая компания электричества» - өс). «Роте Фане» та куҗа гижө: «сө-

Портын ужалысјаслән забастовка.

Париж. Нант карын кујим төлыс-һин бастујтөны докерјас (портын ужалысјас). Отсалөм моҗыс портын ужалысјас револютсионнөј профсојузлән ЦК шу-

Волгокаспилъеслы колө индыны места.

Гриваын да Уҗаын (Визин р.) вөрлеҗан уж өдөдөны боетчылысны кампаннө нудөдөмөн, нудөдөны собраннөдјас, сөсө-і бөр лантисны. Гриваын кампаннөсө нудөдөмөн ветлисны өктјастөд да унаөс медалисны вөр бердө ужавны. Өти сөҗын ветлигас разөдөдөны индустриализатсия III-өд зајөм 60-108%-өҗ заданнө сөртиыс, чукөртисны вот, стракөвөј да уждөдјас кооперативлы да ужды-сан төваршествојаслы. Организатсия да петис-һин вөрө кык комсомольскөј ударнөј бригада. Сені 16 мөрт. Уҗавны боетчыны ордјысөмөн. Уҗјаса да гриваса партијечјас, комсомолчјас да профсојузныкјас вөчөны вөрын кујим лунја субботнык да өмөдө пунктөны индустриализатсия фондө.

Чорнаја база участокын Волгокаспилъес лептис растенкајасө да прөдукта нормајасөс. Сакар сөдөны норматөг, рузөг пыҗ 1 ш. 18 урөн 16 кгр., шөбдө пыҗ—1 ш. 50 ур. Медалөны ужалысјасөс Уҗаыс, Гриваыс да Којгортыс, кытыс налы абу

шөүма медавнысө. Таҗи Волгокаспилъес торкас став ужсө. Колө примитны мера.

Облпотребсојуз шөктөм сөрти вөрө ужавны кәгөн ужалысјаслы воҗыв прөдуктасө оз өтны. Гөль крестьяналән гортас запасјас абуөс да вөрад кәҗнысө оз вермыны, кәҗласны-кө, лун кујим бөрын бөр петөны вөрыс. Колан прөдуктајас вөрө абу-на кәдөдөма.

Уҗ корө чорыджыка нутчөдөм, перыджыка вөрөм, а уҗјаса да гриваса партијечјас бөҗын кысөны—көдө вөравны кәҗөма, а көдө бөк вылас кујлө.

Колө і полө.

Париж. Далафје, коды радикалнөј партијалән сјездыс шөктис лөсөдөны выл кабинет, көсөш шыөдчыны сөтсализмскөј партија оз-на төд, мыҗ сылы вөчны.

— Нью-Йорк. Вашингтонса газет «Балтиморсен»-ын гижөны, «Страна Советов»-лыс-пө өкпажсө Вашингтонө оз корны:

„Страна Советов“ Америкаын.

Картына вылын: „Страна Советов“ дөтч Харбор портын, Алеутскөј островјас вылын (Аласка да Камчатка костын), америкаса моракјас сөдөны самолетлы бенҗин. Кышас—лотчикјас.

Мыҗ вөчөдө Китајын.

Арестујтисны нөшта 100 сөвет гражданаөс.

Төкио. Харбинн сөветса гражданаөс век-на арестујталөны. Бөрја лунјаснас арестујтисны со мөртөс унаөс „гөрд террор“ нудөдөмыс мыҗдөм куҗа. Кодјасөс арестујтисны, политса һим-

овсө оз јөзөд. Стантсја Лидарфөдә бердса казармајас вылө уөкөдчылис хунгуз шајка да грабитис став патерајасөс да һуис сопкајасө кык маөтөрсөс да 6 робочөјөс.

Лагерын сөвет гражданаөлән өлөм.

Төкио. Харбинө кыҗкө вермөма воны пиәмө Сумбөјскөј

лагерын өти пукалысөсәң. Пиөмөсә сижө гижө: „Голодовка јавитисны да нудөдөны ставөн, шөш һыҗбајас дај вөсөјас. Лагерса начальник чукөртлис камерајасса старөстајасөс да шөктө вөли өвөыны најөс шыҗалөмыс, сөмын сижөс һөкөд ез кызын. 22 час да жын суткынас арестујтөм јөз пукалөны пөмыд, көҗө, батлалөм да лөк дука керкаын. Кујимыс суткынас петкөдлөны ывлаө гулајтыштны часжын кеҗлө. Виҗөны, сөрнитөны, зөв лөка, овлө і нөдөтөны-на. Отсөг өскө ыждө воө Сөвет Сојузсаң, сөмын сижө став лөкөсө мијан өлөмыс оз-на бырөд“.

Мукдөн көсјө бырөдны СССР-көд конфликт.

Пејпин. Мукдөнын чукөртлөм совещаннөш шуис пыр-жө бырөдны конфликт СССР-көд.

Тегеран. Перөјјаса өти газетын гижөны Китај-а.—СССР-а кост конфликт куҗа—ас кост војна дырјыс-пө көт һанкына правителствоөс оз вермыны шыбытны, сылы лоас-жө һиң СССР коран торјас вылө сөҗласитчыны.

Манчжуријаса властјас көсјөны заводитны СССР-көд борһитны.

Пејпин. Јапонјјаса телеграфнөј агентствө јуөртө—манчжуријаса властјас шуисны заводитны сөрһитны СССР-көд Асыыв-выв-Китајса көрттуј куҗа.

Төкио. Асыыв-көрттуј вывса телеграф вылыс вәҗ начальник Зәтеплинскјөс да телефон вывса вәҗ начальник Лебедевөс судитисны пукөдны турмаын 4 во.

Һанкына војскаөс бөр вөтлисны.

Пејпин. „Гимбун Ренго“ јуөртө: һанкына војскајас заводитлысы мырфөны гөминьунлыс Гуңсаң да Хеҗшунгуан карјас, Хөнаң провинтсјаыс да ез вермыны.

Кыҗи сөвтөдны визму овмөс Војвылын.

Госпланын өоркө

Октабр 26 лунө РСФСР-са Госплан кызис докладјас профессор Вилјамсыс да Көбовскөјлыс һан тырмытөм инјасын визму овмөс выл туж вылө вуждөдөм јылыс. Кыкһаныс асланыс докладын висталөны—Војвыс да Нөҗегородскөј крајјасын, Мөсковскөј, Лөнингградскөј, Рытывыв да Ивановскөј областјасын 1930-31 вөсан-жө колө боетчыны план куҗа вуждөдөны визму овмөсөсө выл туж вылө, му вылын турун вөдөтан сөстема вылө. Заводитны паскөдны һан вөдөтөм, медым кутис тырмыны һанчыс, паскөдны техныческөј культура вөдөтөм да сөктө виҗөм, нудөдөны паскыда електрификатсия, индустриализатсия да коллективизатсия визму овмөсас. Тајө мөропрјаттөјасөс колө нудөдөны меставывса промышленност ужкөд јитөмөн. Турун вөдөтөмын урожај һанлөн кутас воны бид во өткөсөҗык дај кыптас урожајјасыс данјаын да Белгјаын көдөҗ, сөкө поҗас јона бурмөдөны визму уҗалан ногсө агрономја велөдөм сөрви. Докладчикјас ногөн сөмын турун вөдөтан сөстема лөдө сөтсализмскөј сөстөмаөн. Тајө сөстөма вылө вуждөдөм плановөј расчөтјас вөчны колө гырыс колхозјас да совхозјас организатсия планө пунктөмөн. Меһанчтөм инјасас, шуам Војвыс крајын, көһи муөныс подзөлистөј да уна һурјас, ковмас лөсөдөны гырыс мөлиоративнөј организатсияјас да машино-тракторнөј базајас. Сөкө һан сүҗтытөм бырас, содас кө-

Партиялөн уж да олём.

Бурмодомой партиялыг советяс ужон вескөдлөм. Карсөвет бердса партиной фракция маты сина вескөдлөмысла торялома массаыг.

Партияон индом уж бердо коммунистяс — карсөветса шленяс абу ставныс сөломон кутчегөмаге.

Карсөвет ужын уна емөг нелучкияс.

Сыктывкарса райкомлөн буро шум сөрти комиссия видлалис карсөветса фракцияон карсөвет улө пыром крестана костын уж нуодом жылыс.

Карса совет улыног совето борја борысөмөаныс став крестанаыс, кодяс вөлины Көзвывса влөстын, Көщпонтөг да Читтөг (налөн өни асланыс сиктсөвет).

„Не наше дело“...

Налог жылыс, гөл жөзлы отсөг сөтөмяс да мукөдтор жуасөм выло журалысөс карсөветын вежыс даилово жорт өти кыв кутө: „не наше дело“. Сижыстыо обисполкомса жүкөдяс выло — сиз-пө положењыас карса советяс жылыс шубма.

Поэо шуны, ескө ужсө-кө вөчасны најө — сөмын вескөдлы, мед оз шыбелит вескыдлањ, либө шуѓалањ.

Омөл сижө, мыл вескөдлөмыс абу вөдөма, дај кывзөмыс да жуасөмыс абу вөдөма.

Комиссияяс карса совет бердын абу вынө зөдөдөмаге, а кони ужыштөмаге, шыбелитөма вескыдлањ.

Налогөвөй комиссияын журалысын вөдөма ВКП (б) шлен Жижов жорт, а сьөз даилово жорт. Нораөмийас чукөрмөма ыкыд гурда, видлалом өнөз абу вөдөма. Вот пуктан лыстяс финанс жүкөдыс вајөмаге, даилово жорт да сјаконова жорт макытөмаге — кырымалөмаге, а абу виқөдлөмаге, мыл сені гурдалөма, абу кывзөмаге доклад, кычї налогсө пукталөма. А пукталөмаге сїзї: гөлжасөс мездөмаге вөтыс 9%, кор вөлі поэо мездыны 28%-өз, а озырјасөс абу тырөн вөталөмаге. Со көт кожевник Куфїнов В. П. мөјму мынтөма вот 97 шажт, а таво — 37 шажт.

Учотной да налогөвөй комиссияын гөл представительяс пыдди вескалөмаге уна служашщө-яс да вермана жөз, бөстам көт I. I. Сорвачовөс, кодлөн налогыс 53 шажт, либө бөстам өнїя прөверитан уж-прөверкомиссия (вот пукталөм уж прөверитны) бөр-јөмаге Е. А. Мајеговаөс, кодлөн батылсөн, Мајегов А. П. лөн, виқмуыс 10 сөсатїна гөгөр, виқө кварталантјасөс, грузчикалө, i тајө овмөссө мездөма налогыс, а мөјму мынтөма 26 ш. 35 ур. лгота сөтөмөн-нин. 4, 5, 6-д сөсатїасын гөл пыдди мездөдөмаге өткымынөс шинкарјасөс (пример выло: 4-д д. Лыткн Ал. Иванөвич). Тајө нелучкияс петкөдлөны, карсөветса президиумлы збылыс вөдөма „не наше дело“.

Фракция доклад кывзөма налог пукталөм жылыс сөмын 2/х, кор пондїс звөнитны гачет та жылыс. Абу думышглөма вөзвыв видлавын, кодяс да кущөма ужалөны комиссияасын.

Оз төдны гөла олыс лыд, нї кулак лыд прамеја: ВКП ескө кулак лыдсө сөтлөма-да, налогөвөй комиссия воштылөма. Крестана кост торялөм куца учот некущөма абу вөдөмакар-ува сөсатїасын (2, 3, 4 сөсатїа яс важысањ вөлины карса совет улын). Тајө-нын петкөдлө — налогөвөй кампаннө мунөма вескөдлытөг.

Лесоустројство нуөдөмын классөвөй виэ абу вөдөма i өнөз абу сені лучки.

Көзвывса ВКП-лөн президиум зөв ыкыд политическөй өшыбка вөчөма: аслас постановлөныөн (17/IV-29 воын) шумө лесоустројствоыс бөстны (перыны) 1 шажт да 10 урөн быд јөдоклыс. Абу сижө торјөдөма урчїтөмөн гөла, шөркофөма да озыра олысөс.

Карсөветса президиум та жылыс сөрнитөма август 29 лунө да шумө гөла олысөсөс зикөз мездыны да сөдтыны крепыда озыра олысөсөс. Шөркофөма олысөс жылыс кыв абу шумө. Бөднатскөй фонд сөтөмаге зем-обществояслы: кыч најө кокнөдїсны гөла олысөсөс — прөверка өнөз-на абу вөдөма.

Земельной комиссия оз ужав.

Земкомиссияын журалыс карсөветса шлен Харапов жорт — ВКП (б) шлен; сижө ветлїгөн курорт выло коллөмаге Жижов жортөс. Уж нуөдөм абу вөдөма, сөмын пукалө гїжыс. Крестаналы совет сөтыс абу вөдөма. Харапов жорт шумө, некущөм төлк-пө оз ло карсөветулын, колө-пө сиктсөвет крестаналы лөсөдны; ачыс оз ужав комиссияын. А нелучкияс уна емөг: зыкјас мунөны торја көзөствө-яслөн, землеустројство ну-гөн гырыс өшыбкајас лөма да с. в.

Уждысан төварїшчество да КНОВ жылыс оз төдны.

Комиссиялы даилово жорт ККОВ да уждысан төварїшчество ужон вескөдлөм жылыс

шубө: ме-пө первој-на кыла, мыл мїянлы колө најөдн вескөдлыны, көн-пө i најө емөз ме ве-сїг ог төд.

Зажом разөдөм жылыс

даилово жорт шумө: „не наше дело“, сижө-пө комиссияяс-лөн делө; робочөй аппаратыс оз төд, кущөма разалө зажом крестана пөвсын. Комиссияас журалысөс шлен-секретар сјаконова жорт.

Планыс президиумлөн өнөз абу. даилово жорт ветлөма Кардорө сјезд выло, сөсөма лөктөма да отпукө төлыс кежлө петөма. Уж бердө абу окөтаыс кутчїслөма, мөным-пө тајө уж оз өдлөм выло во. Фракция сөмын чукөртчылөма кыкыс: организационной собрөныө вөдөма да октөбр 2 лунө налог жылыс кывзөма. Со ставыс. Көймөдыс чукөртчылис тајө лунјасө комиссиялыс шумөјасөс төд-мавын. Вескөдлөм фракциясањ ужон пөштө абу вөдөма.

Карса райкомлөн буро шумө даилово жортөс тајө ужыс вөштыны. Крестана пөвса бы-гырыс уж выло кыч сурө ви-қөдөмыс („не наше дело“) да фракциясө нелучкияснас төд-мөдөмыс даилово жортөс да Харапов жортөс. Ис вы-говор бөрјөма уж рафејтөм вөсна.

Жижов жортөс партияыс кар-райком чөвтис.

Воэө выло карса райкомлы колө чорыда мыжбыны классө-вөй виэ быд чукылытөсөс, быд бјурократөс, сөкыд ужыс быд пышјалысөс. Н. Ачыөмова.

Шојнатыса партиной јачејка јөрмөма гідө. Гид өшињыд зөв зөла да нинөм оз тыдав.

Ставыс-ө бур? Шылыда вїсталө Корольов (јачејкаса секретар).

„Мї партиной директивасјөстө ставсө олөмө пөртам. Крестаналөн олөмөд воыс во бурмө. Классөвөй враг быд ужын тор-касө, а кодї сижө классөвөй вра-гыс ог төд. Нань сөталгөн вө-лины ыкыд зыкјас. Зөв сөкыд ужавны. Колөм воө вөрлөзөмө мї пуктїм уна вын — программа вы-полнитїм. Гөл жөзлы отсөгөм пыдди уждысан т-во, ККОВ ун-жыксө отсалөмаге кулакјаслы да озыра олысөсөс. Колхозја-сө ескө көсјим-жө крестанатө өтувтынд да мїян көсјиг костї кулакјас өтувтычөмаге. Мї егө i төдлө, кычї Шојнатыын воөсөма 21 машинөй т-во, 1 кракмал завод вөчан т-во да өти мувиэ ужалан артел „Комї трактор“. Колхозјасас вьвти уна кулакјас да зажиточной (ем бөрјөсан пра-ва мырфөдөм морт). Сөмын еща гөла олыс крестана — 17%.“

Кулакјасөс быдтөм выло парти-јачејка виқөдөма куньса өинмөн.

Партијечјас бөднөкјас дїнө матысчылөны во пїас кыкыс, советө бөрјөсїгөн да вөрлөзны петкөдїгөн. Быдлуна ужө најөс кыскөм абу. Сижө тыдалө быдбөкөсањ. Кымын шумөм вөлі јачејкалөн гөл жөзлы отсалөм жылыс, најөс ас дорө кыскөм жылыс, ставыс шумөнас i колө-ма. Колөм арын шумөмаге ККОВ-пыр бысөма өкїас најөт-кајас (груз кыскалөм да мукөд) сөтавын гөла олыс крестаналы, да шумөсө вунөдөмаге, грузјас кыскалөмаге, најөвїтөмаге кулакјас да

озыра олысөсөс. Уждысан төва-рїшчество ужнас сөмсө өб-талөма кулакјаслы да озыра олысөсөс, гөла олыс крестаналы абу вїчмөма. Уждысан төва-рїшчестволыс вескыдывв ке-жөмсө, кулакјасөс быдтөмсө парт-јачејка адзөма сөмын РКК обсьө-дујтїгөн. Мї-пө отчот кывзөвлм да егөгөгөрвөө. Вузаан коопера-тивын сөщөм-жө. Батрақјаслы, көт шыг кулө, некод оз отсас, а кулакјасөс дорјасны купїсыс петөмөн. Јачејка өинсө куньма да виқөдө,

Чужөмбаныс колхозјаслөн.

Вїзму ужалан артел „Комї трактор“. Сөтчө өтувтычөмаге озы-ра олысөсөс, гөл крестанлн өтї абу. Кодкө-кө кутас вөзјысны — өтказывајгөмаге.

Кракмал завод вөчан т-во. Сөтөн ескө кымынкө гөл крестанлн ем-да, озыра, олысөсөс налыс сөмын вїрсө јуөны. Уж-нас вескөдлө асвөланас жежыд-јаслы служитлыс бөрјөсан пра-ваыс лышїтөм морт — Јогор-Петыр. Коркө сижө чукөртлас өм, 60 кымын морт сөтавлөмаге 2 шажтөн да кытчө окөвїтө, сөт-чө i виқө. Виқөдлыс некод абу, өни-на Вїсөрыс чукөртөма 200 ш. Тајө абу т-во, а гөл жөзлы өстаткї вїр јуанлн. Ог төд, дыр-ө парт-јачејка лыдфас најөс колхозөн. А вескыда шуны-кө, кулатскөй прөдпрїятвө.

Мукөд 19 колхозас гөл крестан-а сөмын 17%. Лыдпасјас сөртї — 16 вартан да вундан машї-на озыра олыс (өтї кулаклөн 3 машїна: вартан, ыщқан да вундан) крестана кын, а колхозјасө пырөны, медым машїна-јас оз мырфөны. Гөла олыс крестанаөс бөстөны вөвтөд пыдди.

Ем өтї колхоз „Нывтыдское“ нїма. Составыс сені шоғмана-жык да јачејкаыс бара-жө оз вескөдлы. Весег-өд агроном нї-өтчыд оз виқөдлы (ачыс ескө нектор-жө оз төд колхоз јыв-өыс. Олөмөсыс көнөр колөма-да, гортөыс оз лыт петавныс. Поп-ныс).

Колхоз „Кывтыдское“ лө-сөдчө перөзөлитчыны 19 верст сажө бөкө, вөрө. Öнї колө сөтчө унжык шленөс пыртны да бөстї партијачејкалөн вескөдлөм-сө аслас кї улө.

24 коммунист пысө колхозө пыралїсны i шлен, 1 кам-дїдат да бөр петїсны. Коммунистјас (унжыкыс службајас) оз пырны колхозө, полөны колхозјасөсыс бїыс моз. Јачејкаса секретарыс-лы абу окөта колхозад пырныд, озыра олысөлөн пї-да.

Вөрлөзны лөсөдчыны көсјө-ны-на, общественной мьеннө вөрлөзөм дїнө абу шычөдөмаге.

Лечыд көрт.

ВКП (б) СЫКТЫВКАРСА РАЙКОМЛӨН ШУӨМ КАРСА СӨВЕТ ВКП (б) ФРАКЦИЯ УЖ ЖЫЛЫГ.

Карса совет ВКП (б) фракцияон кар гөгөрсө крестанаөс обслуживајтөм куца уж жылыс кывзөм бөрын Сык-тывкарса райкомлөн буро адзө:

1. Көзвывса вөдөт ескө вөлі-нын важөн кар бердө өтлаалөма, став уж-сө көзвывса волісполкомыс вөлі сө-төма карсөветлы, сөмын өнөз-на кар-сөветса фракция кар бердса крестан-аөс обслуживајтөм выло кыч колө өз виқөдлы, а фракцияса өтка шленяс (даилово) весег оз лыдфаны сөлхоз-налог куца, зажом крестана кост ра-зөдөм куца да мукөд сөщөм ужјасөс карсөвет моғјасын.

2. Торја шленяс комиссияяс сө-төм ужјасөс вөчөмаге абу, кущөма вө-чөмаге — видлалымыс, төдмалөмыс абу вөдөма: абу вескөдлөмаге налогөвөй кампаннөдөн, налогөвөй комиссияыс өнөз-на абу кутчїелөмаге видлавын нораөмјас (нораөмјасыс чукөрмөма-ге вьвти-нын уна), оз төдны, кущөм көкнөдјас сөтөма гөла олыс крестаналы лесоустројство нуөдөмыс, кыч мунө индустриализация 3-өд зажом ра-зөдөм да с. в.

3. а) Зөв уна вөчөмтор петкөдлө — карсөвет фракцияса торја шленяс (Жижов) ужын ем классөвөй политика вежїнтөм, классөвөй вїзюс кежөм;

б) пуктөм моғјас олөмө нуөдөмыс некущөм кывкутөм (ответственнөт) абу (даилово, Харапов);

в) карса крестанаөс обслуживајтөм зөв өмдл;

г) карсөвет да областувса жүкөдјас кост карсө обслуживајтөм куца ужсө жүкөм некущөм абу;

д) Карса совет аппарат ужын абу нуөдөма чорыд классөвөй виэ (налог пукталөм мунөма зөв лөка, лесо-устројствоыс өткөсө пуктөма кулак-јаслы да шөркофөма олыс крестаналы, јона кучкө гөла олыс крестаналы, сөталөма көкнөдјас 4,5 да 6 сөс-атїасын вїна вузальясөс);

е) налогөвөй комиссиялөн абу вө-лөма коллективной уж (абу вөдөма засөдөаннөс);

ж) абу сувтөдөма кыч колө кар-сөветса земкомиссиялөн ужыс, да сы-вөсна землеустројство дырї лөм нел-учкиясас сїзї i колөны (мујасыс абу өтмындаөс, өтмында сөјыс лыда торја өвмөсјаслөн), вїзму вөдїтчөм куца вөпросјасөн крестанаөс абу некущөм обслуживајтөм;

з) ВКП (б)-лөн карса райком өтї бөксөм сөмын вескөдлїс ужнас (вес-көдлїс карса строїтельствөдн да вуза-ан уждн);

и) Карсөветса фракция вескөдлө-мыс зїк бөкө колөма сыктывкарса уждысан төварїшчество да көзвывса мөдө-мөдлы өтсаан комїтет (прөдө-дательсөс вежысыс весег оз төд емөс абу најө);

к) абу бөстөма тыра учот выло гөл өвмөсјасөс да кулакјаслы өвмөсјасөс да сїзї инмө мукөд дырїяс ужсө ну-өдїгөн (кулак өвмөсјаслы өнөз-на абу лөсөдөма сїфпа);

4. Прөдөдательсөс вежыс даилово шумө, карса крестанаөс обслуживајтөм-пө некущөм нөгөн оз пыр карса сө-вет ужө, ыстыөс областувса жүкөдјас выло да абутөм волісполком выло; Прөдөдательсөс вежыс выло пуктөм ужјас нуөдны боотөмыс абу.

5. Уж нуөдөмса некущөм план абу.

6. Карса советлөн президиумыс јонжыкасөс текущөй вөпросјас нуөдө (жїлыщөй, финансөвөй, организацион-нөй), а вескөдлөмыс да вїдлалөмыс уж-ыслыс торја жүкнјасөс (отравлјасөс) абужык.

7. Карса советлөн фракцияыс абу кыскалөма крестанаөс обслуживајтөм куца практичөскөй ужас крестана өв-мөсын ужалыс фракцияса шленясөс.

8. Карса совет президиумлөн роб-очөй аппаратыс өнїя сулалан моғјас нуөдны оз вермы (сөлхозналог, ин-

дустриализация зажом).

9. Карса совет ужон фракция вескөдлө өмдөла (кум төлысөн вөдөма сөмын кык заөдөаннө организацион-нөй засөдөаннөс).

Райком шумө:

1. Воэө фракциясөс ужын оз ков-лөны пыдди пуктытөм, игнорїрујтөм фрак-цияса торја шленясөн (даилово, Ха-рапов) карса крестанаөс обслуживај-төм да вескөдлөм: та куца пырөтөм-пыр сувтөдны быдлуна уж земельној комиссиялыс да земельној столлыс, лө-сөдны сені пыраа консультатїа.

2. Фракциялыс лөсөдны планөвөй уж, пырө-пыр вїдлавын сөлхозналог куца прөверочной комиссиялыс ужсө лесоустројство нуөдөмыс гөла олыс крестаналы көкнөдјас сөталөм куца комиссиялыс ужсө, земкомиссиялыс уж-сө, индустриализация 3-өд зажом ра-зөдөм куца комиссиялыс, урожај учот выло бөотыс комиссиялыс ужсө да мукөдлыс.

3. Буржыка лөсөдны Областувса жүкөдјаскөд воысөм да жуны ужјас-сө карса крестанаөс обслуживајтөм куца. Та моғыс сувтөдны вөпрос Об-исполком президиум воын.

4. Лыдфаны быт коланадн крестан-а кост торялөмыс учот нуөдөм, гөла олыс крестаналы быднөгөн өтсөг сөтөм куца бөстны учот выло став гөла олыс крестанасөс.

5. Карса райкомлы нуөдны пыраа вескөдлөм карсөветса фракциясөс уж-дн, медеа-нын карса батрақјасөс, гөла да шөркофөма олыс крестанаөс обслуживајтөм буро лөсөдөм моғыс.

1930 вөса январ 1-өд лунныс не сөржык кывзыны доклад гөла олыс крестаналы көзөствөној өтсөг сө-төм жылыс.

6. Карса советлыс ужсө кыпөдөм моғыс да став ужсө прамеја нуөдөм моғыс даилово жортөс, карсөветса прөдөдательсөс вежысөс, аслас өба-

занноотјас выло бјурократнога виқөдө-мыс — вөштыны, сөтны выговор да пук-тыны карса райком лөнөм выло бјур-о составыс петкөдөм куца.

Харапов жортөс, карсөветса фрак-цияон сы выло пуктөм обзөанноотјас выло кыч сурө виқөдөмыс, вөштыны земкомиссияын ужалөмыс да сөтны выговор.

Тајө постановлөннөсө олөмө ну-өдны карсөветса фракциялыс вежонја срокн.

Заводтчо Обфолыс аппаратсö весалом.

Октябр 26 лунга Облгастува финанс жүкбдн заводтчис ужавны комиссия аппарат весалом могыс. Комиссия ассыс ужсö пондас нубдны тöлыбн жынжон декабр 14 лундз, мед почис сиж каднас төдманы став ужсö учреждениыслыс да сені ужалысаслыс.

Совет аппарат весалом ужыс пункт мөгн бурмодны учреждениыслыс аппаратсö, ужсö, вöтлыны бюрократясöс, волонкита вöчыясöс, классовöй вич торкыясöс, законясöс кежыясöс, ужлы торкыясöс, калым бостыясöс, сөм лотажыясöс, жуыясöс да с. в. Мигилм-нын газетын, кушом нелучкijas тыдовтчылысны аппарат весалом нубдигон: ужалыс жöс да крестана омöла төдлысны чистка мундн жывыс, профсоюзса шленяс вöлины бокинöс, төдчис жона термасом, ужалыслыс егö зик став ужсö төдмалöй. Мед невöчны вöлдм нелучкijas аппарат весалом ужын, Обфо аппаратын чистка пондас мунны бура-коф куза. Кад лоö тырмана, октябр төлысван декабр төлысöд. Выд подотфеллөн ужыс пондас видлавыны 4-5 рят торжа бригадасөн да комиссияса шленясөн. Бригадас заводтчасны ужавны ноабр 4 лунган 28 лундз. Лоö ставыс 6 бригада, сиж 6 бригадасы торжон видлаласны ужжасö налогövöй, фининспексия, кредит, неналогövöй, контроль да бюджет подотфеляслыс.

Финанс жүкбдн быд подотфеллөн ужыс жона итчö жöс кост ужын. Колö мытчöдны, кушöма финанс аппаратса журалысас вöлдм везкөдлөнны өктын вичму вот пункталомөн, карын частныясöс воталомөн.

Неважөн торжа индылом комиссия обфоса налогоvoj подотфелыс адчис комй „астраханшчина“. Вöлдмкө воыс воö обфоса ужалысас сыктывкарса частныяслыс чинталöны вузасан оборотяссö, а сы вöсна улöжык воталöны. Сиктjасыс кулакяссö да озыра олысяссö сич-жö оз вöлдм адчыны. Отка кулакяссö мынтавлöмаöс ыжыд вот пунктмыс, на пыфди вöлöжык вотавлöмаöс кодöс оз ков. Онйжа чистка заводтчöмыд, сещöм комй „астраханшчинатö“

Обфосыд тыдовтöм бöрад, самöй кад. Классовöй вич торкөм обфоса ужалысаслөн вот пункталан подотфелын петкөдлö аппаратасыслыс жогövöмсö. Мукöд ужжас вöсна огö-на төдö, чистка нубдöм петкөдас ставсö гин воцö. Меставысва ужалыс жöвсö, крестанаöс ми корам печат пыр жонжыка гижны, кычй мунлис ужыс обфоса служащöйяслөн местаясын, бура-ö везкөдлөнны өктысөветса ужжасөн. Гашкö гартчылысны өктыс кулакяссö, попжаскөд, частныкжаскөд.

Рајисполкомса, өктысөветса ужалысас жона-жö вермөнны төдны отка обфоса ужалысаслыс сетöм индöджассö, кушöм везкөдөс сиж индöджасыс вöлины.

Сыктывкарса партија да профсоюз организацияслыс пунктыны мөгн кыскыны уж видлалан бригадасö унжык робочöйяссö да спетсиалистяссö, комсомоллы логкöй кавалеријасö. Обфоса партжачекалы щöц кыскыны служащöй пёсыс активсöс бригадасын ужавны, мед вермисны төдмөдны өтй мөд служащöйяслыс ужсö. Онисан-жö төждысны выдвигенечжас вöсна, мед чистка помаöм бöрын, весалом жöс пыфди, лоöны-кө сещöмжасыс, Обфолыс аппаратсö почис тыртыны бур выдвигенечжасөн батракжас да гөл крестана пыс.

ТЕБРАСА ÖКТCÖВЕТ КУЛАКJАСÖС ДА ОЗЫРJАСÖС ВОТАЛÖМЫГ ПОЛÖ. ДОКОДJАСÖ АБУ СТАВСÖ КОРÖМА.

Тебраса (Вичин район) өктысөвет да вичму вот лөсөдлан комиссия вичму вот лөсөдлөмаөс лок ногөн, абу лунки вичдлөмаөс крестана овмөсжас вылө. Сиктсөвет абу сөтчöс төдмалөма вот улö суран докоджас, медванын докоджас төдмөдтөм тыдалö вичжасыс. Кулакжас овмөсжасын өтй скөт жур вылө вичжасы вöс эча, сөмын 0,4 да 0,6 гектар мында. Вичму вот лөсөдлан комиссияса шленяс шуöны, мижанын-пö таыс-на эча вичжыд воö. А кор кыпöд:сны сорны землеустройство жылыс, повчисны. Выл весасжастö-пö учотö ковмас ботны төлыс кык.

Севса вотсö пункталöны зев ичөтсö Ö. Е. Изуровлөн 4 мөс, 2 вөв, да 4 ыж. Гоыс лыдыс 4 морт. Мусö гижöмаöс 1 гектар да 10 ар вичсö 2 гектар да 19 ар. Вотсö пунктмаөс 22 ш. да 95 ур. Вөс вөс вөс-коф-ка-жөма да өктысөветса ужалысас повчöмаөс, таыс вөс-пö севса вот пунктыны оз поц. Жугов вөчö дөгöд да сетыс воим докодсö абу-жö арталöмаöс вотааны. Мөдлөн овмөсас ем 4 соыс, 1 га да 10 ар му, 2 га вич, 3 мөс, кык вөв да 5 ыж, а вотыс сөмын 5 ш. да 48 ур.

Ноль мөстö да кык вөвтö вичны 2 гектар вичнад он вермы, турунды сыжда вичжыд эча лоö-да.

Налогövöй уж нуöдыс А. А. Куратов некушöм ответственност оз кут да бура ужалом пыфди щöкыда жуö.

Редкин.

Вичму вот чукөрмө омöла. Кулакжасыс вотсö абу-на пержөма.

Ноабр 15-өд лунö тырö первојја строк вичму вот мынтöмлы. Сек кежлö став областын колö чукөртны став вога вот пёсыс 30%, 190 сурс шайт гөгөр.

Обсполком сетлис индöд районжасы бостыны чукөртны вичму вотсö шөркофдема крестана пöвсыс строк тыртöжыс, контролнöй лыдпасжас өртй октябр 1-өд лун кежлö колö вöли воны 36,5 сурс шайт. Тајö индöсө ны öтй район абу нуöдöма, Шојнатасы район кычй. Медомöла вотыс локтис сек кежлö дај öнй-на сичй мунö Сыктывкарса, Изваса, Удораса, Печераса да Жеминса районжасын. Жона бöрын мунö щöц Сыктывкар.

Уна өктысөвет абу и бостылөмаөс жöс пöвсын ужсö нубдны строкöц вот мынтыны колöм жылыс (Слөбöда, Зельнеч, Озол).

Откымылаын вот пункталөмсö некушчö шогмытöма сормөдöмаөс, став строкыс-нынгөдлй колöма (Сыктывкар, Ажкатыла).

Тавоса вот пункталöн Сыктывкарса совет дај мукöд өктысөветжас некушчöм классовöй вич абу нубдлөмаөс: кулакжасыс шөркофдема крестана моз воталөмаөс, уна гөл крестаналы мездөм пыфди сујöмаөс вотсö. Тащöм торсö нуöдöмаөс вöли севсиг асныс откымын обфинотфелса. Инструкторжас. Став нелучкijasö налогövöй комиссияжас ужыс, медвојдөр, ферт, классовöй вич

жугöмсö, местаяс вылын везкөдавны лөсөдлөма нарöзнö видласан комиссияжас. Сиж комиссияжасыс, көт и соримöм, ужнысö помалалöны.

Став торжөн воталом кулакжас овмөсжасыс колö вöли пержыны вотсö зоннас октябр 1-өд лун кежлö, торжөн воталомыс кајö 100 сурс шайт гөгөр. А октябр 24-өд лун кежлö став вотсö чукөртöма сөмын-на 61.962 шайт. Тајö лыдпас-өд мынтöма щöц и мыжкө-мында шөркофдема крестаналөн. Сичкө, правительстволыс щöктöмсö пержыны вот торжөн воталом кулакжасыс абу нуöдöма олөмö. Тајö мижан советсöкй органжас бара-на пыфди ез пунктыны вичму вотын классовöй вич нуöдöмсö. Тајö мыжыс щöц вөдö и партжачекажас вылө. Кулакжасыс вотсö мырдөн пержөмө ны öтй өктысөвет ез бостыс. Көт öтй кулаклөн лои ез пержөма вотыс, некод оз төд. Оз төд севсиг ачыс Обфинотфелыс. Мижан ногөн, РКИлы колö пырөстөм-пыр бостыс выдлавыны, мыж вöсна тащöм гырыс нелучкijasö вөчöмаөс вот пержан ужын да мыжажасö—нужөдчыяссö, нарöзнö классовöй вич жугыяссö кыскыны судö.

Вичму вот пержан уж мунö зев омöла. Тацй воцö колтчыны оз поц. Мижан шөјжалöмжасы колö пунктыны пом. Обфинотфеллы, рајисполкомжасы, өктысөветжасы, парторганизациялы, став общественностлы колö пырөстөм пыр паскыда бостыны вот чукөртан ужö. Медвојдөр ковмас öнй-жö, талун-жö пержыны мырдөн вотсö став кулакжасыс, вөчавны описжас овмөссыслыс. Вичжытыс кулакжас чорыда мыжыны.

Колö паскыда заводитны нубдны шөркофдема крестана пöвсын вичтавлан уж регыджык вот мынтыны колöм жывыс. Мынтыны вермытöм жылыс сорны оз вермы лоны. Öд вотсö пункталөма овмөсын докоджас өртй. Гөл крестанаöс вотыс жикöж мездöма (став област паста 42%).

Мед вичму вот ноабр 15-өд лун кежлö вöли пержөма колöм мындаыс. Сиж щöктö вöчны областын, став государствоын овмөс кыпöдны да жүдөдчан уж нуöдны коланлуныс.

Лока уж нуöдöмыс вештыны уж вылыс.

Вичинса рајисполкомлөн преждидум төдмасис Тебрасын вичму вот лөсөдлөм жылыс да районувса вичму лөсөдлан комиссия жуөмөн да шуис: вичму лөсөдлан уж Тебрасын мунöма лока да Тебра өктысөветса пленумлы щöктыны вештыны уж вылыс өктысөветса журалысöс. Шлен-секретар Поповлы пунктыны на вид да өктысөветса делопроизводителы сетны өктысөветсарнөй зысканьö.

Карса совет нужмасö кулак радлö.

Сыктывкарса советын торжа лөсөдöм комиссияөн (контрольно-проверочная комиссия) вöли видлалöма вылпöv вот тежөмсö, важ арталөмас вöли бөкө кежөмжас, -да (газетын гижлим-нын). Комиссия ужсö ештöдöма-нын. Сөмын карса совет öнөз езна вермы разöдны вот мынтан листжас, видчөс, буракö, срок прөдидтöмсö.

Тащöм нужмасöмыд сөмын кулакжасыс бур. III-Н.

Урожай да коллективизация лунö чужныны выл колхозжас.

— Тебрасын (Вичин район) торжественнöй зазеданнö бöрын октябр 14 лунö котырчис 3 колхоз. Сетчöжасө пырысны 38 морт: гөл крестана 8 морт, шөркофдема олыс крестана 30 морт да 4 нывбаба.

Вөрлежысас шуисны öтй лунга ужалан донсö сетны коллективизация фондö.

Ред.

— Кожгортса (Вичин район) партиечжас да комсомольчжас котырчисны урожай празник кежлө кык выл колхоз „Урожай“ да „10-летие Кюми комсомол“.

Жельнög.

— Ббын (Сыктывдин район) урожай празник кежлө öтй крестанын—Степан Öнö аски помөс вөчöма төлбөдчан машина да вайлис выставка вылө. Машинаыс фабрикаын вөчöм машинна дорыс төлбөд буржыка. Выставком Степан Öнöлы сетис 10 шайт премия

Л-н.

Оботуров жорт Ленынөс кооператсия жылыс ез гөгөрво.

(Вочакыв Оботуров жорт статья вылө,— вичдö „Лугыд туй“, № 186).

Марксистжасы гөгөрвоана, мыж характерсö да сотсиально-экономическöй сущностсö заводжасыс да кооперативжасыс төдмалгас лоö вичдöдланы сы куза, коллөн лоö ужалан коллуыс да кодй бостö продуктjасöс.

Кооператсия сујö ас пыцкас мед прöстöй тöваршествожасөсөн (машинажас сүздан, нур костан, көјдыс вöдтан, вөвжасөс вичан),—сельхоз. коммунажасöс да промышленнöй нога прөдпрятжөвжасöс. Тајö производственнöй кооператсия вичдö. Та кычй емöс нобан-вузалан организацияжас. Ставыс најö кооператциалөн да Ленын нога кооперативнöй планлөн жүкөджас, но öтщöб најö мөдө-мөдөс торжалöны. Сотсиализм нога производствосан вичдöдөн өртй, најöс öтлөддны оз поц. Мукöдөс на пыщыс (бостам коммунажасöс), Сталин шүбм ногөн: «яркий вид производственной кооперации»; мукöдөс—омбжык, а кожджасыс—сöмын вузалан вөчöм продуктасö да нөбөны колана колуй.

Онй, вай, ми төдмалам торжа öтүвтчöмжасöс на пыщыс. Вожык колхозжас жылыс. Сельхоз. коммунажас да мукöд колхозжас, көни став ужыс да ужалан коллуыс öтүвтöма, ферт, лобны сотсиализм нога овмөсжасөн. Мыла? Сы вöсна, мыж став ембурöс (ужалан коллу), скөт, вичму севсиг керкажас сенй öтүвтöма. Частнöй собственностыс сө-

мыжнö, вай-и танй видласыштам. Мыж сещöм прöстöй тöваршествожасыс сотсиализм нога производственнöй отношениыс бокван вичдöдөн? Најö сещöм нога овмөсжас, көни унжыкыс öтка торжа собственноста овмөсжас; көни зев-на эча öтүвтöма ужалан коллуöс (вартан машина, ичас шыран машина). Тацйнад најö частнöй собственностсö абу-на бырöдöмаөс, шленжасыс зев бура-на вермөнны паскөдны асыныс öтка овмөсжасыс. Торжөн-кө, ужалöны, торжөн-и ембурöс бостыны.

Абу мыжнö збыл, кор мукöд крестаныныс колхозас оз мун, а машинажас сүздан тöваршествовöс кыв шутö мунö; сенй-öд оз ло ставыс öтүвтöма, сы вöсна сиж вермыны кутас асыс торжа овмөсö паскөдны. Тащöмыс ем, сы вöсна өктыс ужын нынөм вылө оз поц тајöс саждöны.

Оботуровлы ставыс артмö зев кокны. Сорныгыштын 15-20 крестанжикöд чукөртн нылыс 5 шайтөн пажөвöй вөнос, гижөддн најöс тöваршествовöс, севса-и лои сотсиализм нога овмөсöс. Сещöм кокны вичдöдны да вöчны тащöм гырысторжастö оз поц. Тацнадтö сөмын зуган.

Кытчö-нө сичкө најöс индыны, онкө сотсиализм нога? Госкапитализм алы мыж? Оз! Збылуныс, тыдалö, шöрас. Прöстöй тöваршествожасыд лобны вужыжасөн (переходными). Најö асланыс быдмгөн, ужсö да ужалан коллуöс öтүвтөм паскөдгөн, нөжөнкөнд вуждны сотсиализм нога овмөсөлан. На-пыр öнй сөмын ми кыскам крестанасö сотсиализм стрöйтöмас. Тацйнад мижан условйжасын, көт-и ку-

щöм нога кооператсия, вөрсöны сотсиализм нога роль, сөмын најö прöстöй тöваршествожас, најöс оз-на поц шуны сотсиализм ногаөн сөдтöд шутöг—кушбикö торжөдөн колö вöчны. Најö нөжөнкөнд пöрöны сотсиализм нога овмөсö, тајö пöрöмыс-и ем куз, сложнöй процесс. Сы вöсна-и најö лобны перөхөднöй нога овмөсжасөн, а абу-на везкөд сотсиализм ногса олөмөн. Везкөд сотсиализм нога олөмөн шубмыс пөмдөдö да умовөддö суелунсö өктыс партйечжасыс да вайдöд Бухарин туй вылө.

Мыжөн аонысö петкөдлөнны мижан кооперативнöй тöваршествожас, поцö адчыны олөмыс. Машинажас сүздан тöваршествожас унаыс овлөнны зажитчöнөйжасыс. Сөвсиг колхозжасын мунö классовöй вермасөм. Унаыс кулакжас саждöдлөнны кооперативнöй öтүвтчöмжас сажö асыныс збыл чужөмнысö, мед өскö повтöжык эксплуатирүйтны. Примержас бöрөс оз ков ылö мунны. Востам лобиторжас кулөмдинса коммунаыс, машинажас сүздөм оокөска тöваршествовöс, көни вөжөдлөнны псаломщик да мельнич кутыс; лобиторжас Чукулөмын, Волөмын, Поюлын да с.в. Тащöмжасынас оз ков мижанлыс жортжасöс умовөддны, а төдмөдны сичй, мед өскö најö вичдөдны гөгөр, мед өскö классовöй врагөд мижансөс ез вермы бостны мышоан.

Шуасын, ачыс Ленын-пö-öд кооператсия жылыс статьяын индылис кооперативнöй прөдпрятжөвжас «оз торжаны сотсиализм нога прөдпрятжөвжас». Вытчөк-и венчыны нынөмла. Сөмын оз ков вунөдны, Ленын тајö кы-

жасынас жылыс ез став өкаса кооператсия шулыс, ез прöстöй тöваршествожас жылыс, а өктыс овмөсса промышленнöй типа кооперативнöй прөдпрятжөвжас жылыс, коджас перөпаратжөвжас ө.х. сырjö. Кооператсия жылыс статьяын Ленын шулыс: «При нашем существующем строе прөдпрятия кооперативные отличаются от предприятий частно-капиталистических, как предприятия коллективные» и т.д.

Ленын зев лөбөд вöли кужб торжөдны промышленнöй типа прөдпрятжөвжас прöстöй тöваршествожасыс. Нобан-вузалан кооператиятö да прöстöй тöваршествожастö Ленын вöли шуö сотсиализм, мунап пазкнд туйөн; најö оз-на лоны тыр сотсиализмөн, сөмын сотсиализм мунан туйөн.

Сичкө: 1) Кооператсия пыщыкын, мижан условйжасын, кор робочöй класс да сотсиализм нога промышленност вөжөдлөнны, аслас быдмгөн да паскалгөн сөдöны сотсиализм нога производственнöй отношениыс. Кооператсия лоö туйөн, вөрөпөн сотсиализм стрöйтöм крестанаöс кыскөмөн. Таыны сылөн сотсиализм нога рольыс, та бокван сылөн быдмөмыс итчö сотсиализм паскалбмыскөд.

2) Кооперативнöй прөдпрятжөвжас да сельхоз. коммунажас лобны сотсиализм нога овмөсжасөн.

3) Оботуров жорт Ленынөс кооператсия жылыс ез бура гөгөрво; сылөн гөгөрвөмөс вайдö везкөдныс кыжжасыс туйö, Бухарин вөлөдөмö.

Ф. Ильчуков.

